

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 493/2017 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen kliinisten ravintovalmisteiden korvattavuudesta muistisairaille

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Merja Mäkisalo-Ropposen/sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 493/2017 vp:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, että kliinisten ravintovalmisteiden Kela-korvattavuus laajennetaan koskemaan muistisairaita?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Sairausvakuutuslain (1224/2004) 5 luvun 2 §:n perusteella vakuutetulla on oikeus saada korva-usta kliinisen ravintovalmisteen kustannuksista, jos lääkäri on määrännyt valmisteen vaikean sairauden hoitoon ja valmistetta käytetään vaikean sairauden hoidossa korvaamaan tai täyden-tämään ruokavaliota tai sen osaa. Lisäksi edellytetään, että valmiste on hankittu apteekista tai sairaalasta ja sille on hyväksytty korvattavuus ja vahvistettu kohtuullinen tukkuhinta. Laissa tarkoitetut sairaudet, joiden hoitoon käytettävät kliiniset ravintovalmisteet ovat korvattavia, on säädetty valtioneuvoston asetuksessa kliinisten ravintovalmisteiden kustannusten korvaamisesta (27/2013). Kansaneläkelaitos maksaa sairausvakuutuskorvausta kliinisistä ravintovalmisteista hakijoille, jotka tarvitsevat sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimivan lääkkeiden hintalautakunnan korvattaviksi hyväksymiä lääkevalmisteita valtioneuvoston asetuksen mukaisten sairauksien hoitoon.

Muistisairauksia koskeva Käypä hoito -suositus on julkaistu 27.1.2017. Siihen on koottu tuo-rein näyttö muistisairauksen ehkäisystä ja hoidosta sekä on myös selvitetty kliinisten ravinto-valmisteiden käytön hyötyjä Alzheimerin taudin hoidossa. Käypä hoito -suosituksen mukaan kliinisillä ravintovalmisteilla ei ole voitu todeta vaikutuksia muistiin tai arkiselviytymiseen muistisairailta.

Käypä hoito -suosituksen valmistumisen jälkeen on julkaistu tutkimus (Soininen ym. 2017), jossa professori Soininen on ensimmäinen kirjoittaja. Tutkimuksen sen mukaan kliinisillä ravintovalmisteilla ei näyttäisi olevan vaikutusta kognitiiviseen toimintakykyyn kokonaisuuten Alzheimerin taudissa, vaikka joillain tutkituilla mittareilla ajattelu- ja toimintakyky arjen tilanteissa heikkeni kliinisen ravintovalmisteen käyttäjillä vähemmän kuin vertailuryhmällä. Tutkijat katsoivat tulostensa edellyttävän jatkotutkimuksia. [The Lancet Neurology. http://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS1474-4422\(17\)30332-0/fulltext?elsca1=txpr](http://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS1474-4422(17)30332-0/fulltext?elsca1=txpr). Tutkimuksen johtopäätöksiä on uutisoitu kuitenkin eri tavoin. Kliinisten ravintovalmisteiden korvattavuus on sairausvakuutuslain nojalla annetulla valtioneuvoston asetuksella rajattu kaikkein vaikeimpiin, lyhyellä aikavälillä potilaan henkeä uhkaaviin ravintopuutoksiin. Muistisairaudet eivät tällä hetkellä sisälly asetukseen eivätkä näiden sairauksien hoidossa käytettävät kliiniset ravintovalmisteet siten ole korvattavia. Kliinisten ravintovalmisteiden käytölle muistisairaiden hoidossa ei vielä ole ilmennyt lääketieteellisiä perusteita. Sosiaali- ja terveysministeriö seuraa tilanteen ja aiheeseen liittyvän tutkimustiedon kertymistä. Lisäksi lääkekorvausjärjestelmän kehittämistarpeita ja korvattavuuden laajuutta arvioi parhaillaan selvityshenkilönä professori Heikki Ruskoaho.

Helsingissä 1.12.2017

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 493/2017 vp

Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila